

PERMANENTNÁ FORMÁCIA ABSOLVENTOV TEOLOGICKÝCH FAKÚLT

Mgr. Jana Lukáčová, PhD.

TÉMA III: OBRAD BRIT MILA AKO JEDNA Z NAJDÔLEŽITEJŠÍCH TRADIÍCÍ ŽIDOVSKÉHO NÁRODA

ÚVOD

Obriezka v judaizme je vnímaná ako povinnosť, ktorú má otec voči svojmu synovi. Okrem toho jej dôležitosť je podčiarknutá aj skutočnosť, že je hneď 2 z pomedzi 613 prikázaní micvot známych z Tóry. Samotný termín brit mila odzrkadľuje zmluvu medzi ľuďom Izraela a jeho Bohom. Jej spečatenie potvrdzuje skutočnosť, že je potvrdená na tele každého muža a Žid je označený týmto znakom od ôsmeho dňa svojho narodenia, ďalšou skutočnosťou je, že tento obrad môže byť vykonávaný aj počas šabatu a rovnako na Jom Kipur.

Obrad brit mila

Prostredníctvom tohto zvyku, resp. obradu je dieťa prijaté do Abrahámovho zväzku. Sám Abrahám ustanovuje zmluvu obriezky a to v knihe Gn 17, 10 – 14. Tento zvyk je bezprostredne spätý s tradíciami židovského národa a aj napriek rôznym peripetiám dejín židovského národa bol jeho neodmysliteľnou súčasťou. Obriezka sa rovnako vyžaduje aj pri konverzii na judaizmus.

Rozmer tohto dôležitého obradu však nemôže byť v rozpore so životom, to podčiarkuje aj *Va-jikra 18,5*. Obriezka nemôže viesť k tomu, aby niekomu spôsobila smrť. Dieťa musí byť na tento obrad dostatočne zdravé. Samotný obrad je možné vykonať kedykoľvek počas dňa, ale malo by sa pamätať aj na ďalšie ustanovenie vychádzajúce z talmudského práva „najsvedomitejší sa ponáhľajú, aby naplnili prikázania čo najskôr.“

Dôležitosť tohto obradu je spojená s rozdáním funkcie. Jedná z nich prináleží tzv. šušbinim, tzv. opatrovateľom alebo patrónom. Najčastejšie ide o pár (manželia, snúbenci), úlohou ženy je prevziať dieťa od jeho matky a priniesť ho do synagógy alebo do miestnosti kde sa obrad odohráva tam ho následne predá mužovi alebo snúbencovi. Po skončení obradu je dieťa prinavrátené matke.

Pred obradom *brit mila* otec dieťaťa vyslovuje niekoľko veršov a na ich konci sa k nemu obracia mohel a žiada o povolenie vykonať obriezku jeho syna ako zástupca. Pred obriezku odrieka požehnanie: „*Požehnaný si, Pane, náš Bože, Kráľ vesmíru, ktorý si nás posvätil svojimi prikázaniami a dal si nám prikaz o obriezke.*“ Nasleduje samotný akt obriezky, počas ktorého opäť recituje mohel požehnanie: „*Požehnaný si, Pane, náš Bože, Kráľ vesmíru, ktorý si nás posvätil svojimi prikázaniami a prikázal nám, aby sme našich synov priviedli do zmluvy nášho otca Abraháma.*“ Následne sa vykonávajú dve špeciálne požehnávania: *hagAfen* nad vínom a *koret ha-brit* za celú udalosť. Zvykom je, že tí, ktorí predčítavajú sa napijú vína a následne dávajú chlapcovi meno, ktoré im povedal otec dieťaťa.

Potom čo sa sandak napije z pohára vína, otrie dieťaťu kvapku vína o jeho ústa a popri tom mu recituje verš o žití. Po celom obrade nasleduje recitácia *alejnu a kadiš jatom* a následne samotná oslava, ktorá je občasne popretkávaná požehnaniami pre mohela a nádej skorého príchodu Mesiáša.

Samozrejme pri narodení dievčaťa je obrad odlišný. Z talmudských textov môžeme vyčítať, že synovia boli vítanejší ako dcéry. Či už sa narodí dievča alebo chlapec je otec vyvolaný k čítaniu Tóry, pričom sa recituje aj zvláštna modlitba za ženu a novorodenca. Ak je to dcéra je jej pri tomto obrade dané aj meno.

NAŠA ÚLOHA:

Vnímať dimenziu dôležitosti obradu *brit mila* pre židovský národ v minulosti a dnes, ktorá je opäť popretkávaná tradíciou, ktorú si židovský národ ctí. Aj keď prešiel svojim vlastným historickým vývojom popretkávaným z obdobiem mnohých prenasledovaní a ťažkostí možno vnímať, že aj tento zvyk je nezmazateľnou pečatou identity tohto národa.

LITERATÚRA:

FAZEKÁŠ, Ľ.: *Etika v náboženských systémoch*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2002. 69 s. ISBN 80-88945-59-3.

FRANEK, J.: *Judaizmus*. Bratislava : Marenčin PT, 2009. 300 s. ISBN 978-80-8114-010-5.

LAU, R. J. M.: *Praktický judaizmus*. Praha : Nakladatelství P3K, 2012. 363 s. ISBN 978-80-87343-09-8.

MEIR, A.: Eliyahu and Brit Mila. In: <https://outorah.org/p/7169>. (16.06.2025).

NOSEK, B. – DAMOHORSKÁ, P.: *Židovské tradice a zvyky*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2016. 258 s. ISBN 978-80-246-2996-4.

SLIVKA, D. a kol.: *Židovská kultúra v multikultúrnej edukácii*. Prešov : Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2009. 376 s. ISBN 978-80-555-0924-2.

VRIES, S. P.: *Židovské obřady a symboly*. Vyšehrad : Nakladatelství Vyšehrad, 2008. 299 s. ISBN 978-80-7021-963-8.

The Brit Milah (Bris): *What You Need to Know*. In: <https://www.myjewishlearning.com/article/the-brit-milah-bris-ceremony/>. (16.06.2025).

ZAKLIKOWSKI, D.: *What Is a Mohel?*. https://www.chabad.org/library/article_cdo/aid/145142/jewish/What-is-a-Mohel.htm. (16.06.2025).

